

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

“ 31 ” 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Теорія міжнародних відносин

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма	«Міжнародні відносини»
Вид дисципліни	обов'язкова

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“27” серпня 2021 року, протокол № 1

Розробники програми:

Кліпкова Г.О., к політ. н., старший викладач кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26” серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувачка кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітніх програм.

Гарант освітньої програми «Міжнародні відносини» першого (бакалаврського) рівня

(підпис)

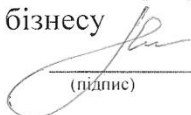
Евгеніє СОЛОВУХ

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол № 1 від “26” серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни **“Теорія міжнародних відносин”** складена відповідно до освітньо-професійної програми **«Міжнародні відносини»** підготовки **бакалавра** за спеціальністю **291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»**

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою дисципліни є: оволодіння основними теоретичними концепціями та підходами до сучасних міжнародних відносин, надання ґрунтовних знань, умінь та навичок щодо аналізу питань теорії і практики сучасних міжнародних відносин.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни **“Теорія міжнародних відносин”** є:

– **формування наступних загальних компетентностей:**

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

– **формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:**

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК4. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

СК15. Здатність здійснювати всебічний аналіз причин і наслідків сучасних міжнародних конфліктів.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
3-й	-
Лекції	
32 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
56 год. (в тому числі)	-
Індивідуальне завдання (контрольна робота)	
30 год.	

1.6. Заплановані програмні результати навчання:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН13. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

РН20. Аналізувати особливості міжнародних безпекових комплексів, основних проблем національної та міжнародної безпеки.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт вивчення.

- Співвідношення категорій «міжнародні відносини», «міжнародна політика», «світова політика»;
- теорія міжнародних відносин у структурі соціально-гуманітарних наук; методи вивчення міжнародних відносин.

Тема 2. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки.

- Зовнішньополітичні концепції в політичній думці Стародавнього світу;
- Формування й розвиток реалістичних уявлень про міжнародні відносини в політичній думці епохи Відродження й Нового часу;
- Генезис ліберальної концепції міжнародної політики;
- Марксизм та міжнародні відносини.

Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин.

- Генезис геополітики;
- Німецька школа геополітики;
- Британська школа геополітики;
- Північноамериканська школа геополітики.

Тема 4. Теоретичні дослідження міжнародних відносин в політичній науці 40-60-х рр. XX ст.

- Політичний ідеалізм в теорії та практиці міжнародних відносин;
- Політичний реалізм в США;
- Політичний реалізм у Західній Європі;
- Модерністські концепції міжнародних відносин.

Тема 5. Розвиток теорії міжнародних відносин в 70-90-х роках XX ст.

- Неоліберальні концепції міжнародних відносин;
- Становлення неореалізму;
- Постмодерністські та немарксистські концепції міжнародних відносин;
- Теоретичні концепції міжнародної інтеграції;
- Формування теорії міжнародних режимів.

Тема 6. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин після закінчення „холодної війни”.

- Концепція „кінця історії” Ф. Фукуями;
- Концепція „зіткнення цивілізацій” С. Хантігтона;
- Геополітичні концепції З. Бжезинського;
- Світ-системний аналіз І. Валлерстайна.

Тема 7. Система та структура міжнародних відносин.

- Різновиди та рівні міжнародних відносин;
- Теоретичні моделі міжнародних систем;
- Еволюція системи міжнародних відносин після закінчення холодної війни.

Тема 8. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів .

- Сутність та типологія міжнародних конфліктів;
- Структура і процес розвитку міжнародних конфліктів;
- Шляхи мирного врегулювання міжнародних конфліктів.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах				Обсяг у годинах			
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пз	с. р.		л	п	с.р
Тема 1. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт вивчення	11	4	4	3				
Тема 2. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки	11	4	4	3				
Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин	10	4	4	2				
Тема 4. Теоретичні дослідження міжнародних відносин в політичній науці 40-60-х рр. XX ст.	11	4	4	3				
Тема 5. Розвиток теорії міжнародних відносин в 70-90-х роках XX ст.	11	4	4	3				
Тема 6. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин після закінчення „холодної війни”	12	4	4	4				
Тема 7. Система та структура міжнародних відносин	11	4	4	3				
Тема 8. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів	11	4	4	4				

Контрольна робота	30			30				
Підсумкова екзаменаційна робота	2	-	-	-				
Усього годин	120	32	32	56				

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин
	Денна
Тема 1. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт вивчення	4
Тема 2. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки	4
Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин	4
Тема 4. Теоретичні дослідження міжнародних відносин в політичній науці 40-60-х рр. XX ст.	4
Тема 5. Розвиток теорії міжнародних відносин в 70-90-х роках XX ст.	4
Тема 6. Неомарксистський напрямок теорії міжнародних відносин. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин після закінчення „холодної війни”.	4
Тема 7. Система та структура міжнародних відносин	4
Тема 8. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів	4
Разом	32

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Види, зміст самостійної роботи	Денна форма
Тема 1. Світова політика та міжнародні відносини як об'єкт вивчення <i>Завдання:</i> Здобувачі готують відповіді на наведені питання у плані семінарського заняття. Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка доповідей.	3
Тема 2. Проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики в історії соціально-політичної думки <i>Завдання:</i> ознайомитися з поглядами представників раннього реалізму, а саме з концепцією Н. Макіавеллі, викладеною у його праці «Державець». Опрацювати навчальну літературу,	3

прочитати та підготуватися до обговорення «Державця» Н. Макіавеллі, скласти розгорнутий плану відповідей на питання теми, підготувати доповіді. Доповіді: 1. Зовнішньополітичні концепції в політичній думці Стародавнього світу. 2. Формування й розвиток реалістичних уявлень про міжнародні відносини в політичній думці епохи Відродження й Нового часу. 3. Генезис ліберальної концепції міжнародної політики. 4. Марксизм та міжнародні відносини. Прочитати: Макиавелли Н. Государь / Н. Макиавелли. — М.: Планета, 1990. — 80 с.	
Тема 3. Геополітичні концепції міжнародних відносин <i>Завдання:</i> систематизувати та поглибити знання за темою лекції, залучити до наукового дослідження окремих питань теми та творчої діяльності. Теми доповідей (на вибір): 1. Витоки та зародження геополітики 2. Геополітика та мораль 3. Ідеї Ф. Ратцеля 4. К. Хаусхофер та його концепція в дзеркалі історії фашистської Німеччини 5. Ідеї Х. Макіндера 6. Концепція А. Мехена 7. Ідеї Н. Спайкмена та С. Коена у зовнішньополітичних стратегіях сучасних провідних країн світу Прочитати статтю: Wallerstein, I. Does India Exists?, pp. 310-14 in The Essential Wallerstein. New York: New Your Press.	2
Тема 4. Теоретичні дослідження міжнародних відносин в політичній науці 40-60-х рр. XX ст. <i>Завдання:</i> закріпити та поглибити знання з основних напрямів теорії міжнародних відносин. Здобувачі готують доповіді на наведені у плані семінарського заняття теми. Потім по черзі висловлюють свою точку зору. Після обговорення кожного питання викладач підводить підсумки: 1. Політичний ідеалізм в теорії та на практиці міжнародних відносин.	3

2. Політичний реалізм в США. 3. Політичний реалізм у Західній Європі. 4. Модерністські концепції міжнародних відносин.	
Тема 5. Розвиток теорії міжнародних відносин в 70-90-х роках ХХ ст. <i>Завдання:</i> закріпити та поглибити знання з основних напрямів теорії міжнародних відносин. Здобувачі готують доповіді на наведені у плані семінарського заняття теми. Теми доповідей: 1. Неореалізм у міжнародних відносинах: дилема безпеки. 2. Г. Моргентау та його вклад в неореалізм. 3. Теорія наступального неореалізму Джона Міршаймера. 4. Неолібералізм у міжнародних відносинах: Р. Кеохейн. 5. Неолібералізм у міжнародних відносинах: Дж. Най. 6. Концепт детериторіалізації Ж. Дельоза як інструмент дослідження міжнародних відносин. 7. Р. Ешлі та його критика неореалізму. 8. Віртуальна теорія віртуальної війни Джеймса Дер Деріана. 9. Стівен Краснер та його погляд на трансформації державного суверенітету. 10. Теорія міжнародних режимів: погляди С. Краснера та Р. Кохена.	3
Тема 6. . Неомарксистський напрямок теорії міжнародних відносин. Теоретичні дискусії з проблем міжнародних відносин після закінчення „холодної війни”. <i>Завдання:</i> : систематизувати та поглибити знання за темою лекції, залучити здобувачів до наукового дослідження окремих питань теми та творчої діяльності. Здобувачі готують відповіді на наведені питання у плані семінарського заняття: 1. Концепція „кінця історії” Ф. Фукуями. 2. Концепція „зіткнення цивілізацій” С. Хантігтона. 3. Геополітичні концепції З. Бжезинського. 4. Світ-системний аналіз І. Валлерстайна. Прочитати статті: Фукуяма Ф. Конец истории и последний человек. М.: АСТ, 2010. Фисун А.А. Мир-системный анализ как теория геоисторических изменений / А.А. Фисун // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна «Світ-системна теорія і сучасні глобальні трансформації (філософія, політологія, соціологія)». – 2000. – No 487. – С. 34–51.	4
Тема 7. Система та структура міжнародних відносин	3

<i>Завдання:</i> систематизувати та поглибити знання за темою дисципліни, залучити до наукового дослідження окремих питань теми та творчої діяльності. Теми доповідей: 1. Різновиди та рівні міжнародних відносин. 2. Теоретичні моделі міжнародних систем. 3. Еволюція системи міжнародних відносин після закінчення холодної війни. Прочитати статтю: Франк, А.Г. Развитие неразвитости [Электронный ресурс] / А.Г. Франк. - URL: http://www.left.ru/2005/9/franphtmlk126.	
Тема 8. Теоретичні основи вивчення та врегулювання міжнародних конфліктів <i>Завдання:</i> систематизувати та поглибити знання за темою дисципліни, залучити до наукового дослідження окремих питань теми та творчої діяльності. . Здобувачі готують аналітичну доповідь з обраної теми та її презентацію: 1. Индо-Пакистанський конфлікт на сучасному етапі. 2. Іракський конфлікт 2003-2011. 3. Арабо-Ізраїльський конфлікт на сучасному етапі. 4. Китайсько-Тайваньський конфлікт. 5. Протистояння США и Ірану. 6. Курдська проблема. 7. Уйгурська проблема. 8. Проблема Тибету. 9. Кипрський конфлікт. 10. Вірмено-Азербайджанський конфлікт.	4
Контрольна робота	30
Разом	56

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи, що проводиться у вигляді навчально-дослідного завдання.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ індивідуального навчально-дослідного завдання з дисципліни «Теорія міжнародних відносин»:

Кожна робота повинна містити:

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ
4. Основна частина
5. Висновки
6. Список використаних джерел (не менше 15).

Загальний обсяг роботи – до 15- ти сторінок.

Текст контрольної роботи набирається на комп'ютері через 1,5 інтервалу на стандартних аркушах формату А4 (210*297 мм). Поля: з лівого боку — 25 мм, з правого — 15 мм, зверху — 20 мм, знизу — 20 мм. Абзацний відступ повинен бути скрізь однаковий — 1,25 см. Друкування тексту проводиться на одній стороні аркушу. Шрифт — TimesNewRoman, розмір — 14 пт. Сторінки роботи повинні бути пронумеровані, нумерація наскрізна (номер сторінки – в правому нижньому куті аркуша).

Якісно проведені дослідження можуть виступати основою для написання дипломних робіт. Вибір теми дослідження є відповідальним етапом для початкового науковця. Невдало вибрана тема може спричинити проблеми в процесі підготовки та написання роботи. Для своєї наукової роботи здобувач може обирати тему самостійно, попередньо узгодивши її з лектором.

За виконання вказаних форм роботи здобувач може отримати додаткові бали у випадку пропуску семінарських занять з поважної причини, та у інших випадках, що не суперечать Положенню про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Теорія міжнародних відносин»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН01	<i>Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та саїтової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.</i>	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація) - використовуються новини з відкритих джерел, аналітичні публікації та наукові статті, а також праці класиків теорії міжнародних відносин.	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання доповідей, екзаменаційна робота
РН02	<i>Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів</i>	Лекція, надання зворотного зв'язку, виконання творчих завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; розв'язування аналітичних задач,

			оцінювання роботи над науковим текстом, екзаменаційна робота
PH03	<i>Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.</i>	Лекція, виконання завдань на семінарських заняттях, розв'язання практичних задач	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання доповідей, екзаменаційна робота
PH04	<i>Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.</i>	Лекція, виконання завдань на семінарських заняттях, розв'язання практичних задач	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання доповідей, екзаменаційна робота
PH13	<i>Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.</i>	Лекція, виконання завдань на семінарських заняттях, розв'язання практичних задач, підготовка доповідей	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання доповідей, екзаменаційна робота
PH20	<i>Аналізувати особливості міжнародних безпекових комплексів, основних проблем національної та міжнародної безпеки.</i>	Робота індивідуально та в командах, підготовка аналітичних досліджень та їх презентація	Оцінювання виконання творчих завдань, роботи учасників, аналітичні завдання, екзаменаційна робота

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

– проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуальної / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді опитування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

На практичному занятті студент може отримати від 1 до 3 балів. Максимально студент може отримати 45 балів в ході практичних занять. 15 балів – максимальна оцінка за виконання контрольної роботи.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення іспиту. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура іспиту: три відкриті питання: $14+13+13 = 40$ балів.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над аналітичними завданнями, індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	3
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді	1-2

	на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	
Робота над проектними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	3
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	1
Іспит	виставляється здобувачу вищої освіти, який продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	35-40
	виставляється здобувачу вищої освіти, який продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	20-35
	виставляється здобувачу вищої освіти, який продемонстрував недостатні знання основного програмного матеріалу, проте в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення	15-20
	Виставляється здобувачу, який припустився принципових змістовних помилок, не відповів на всі питання, не продемонстрував знання основних теоретичних концепцій.	0-15

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен	Сума
								(Індивідуальне завдання)	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		60
6	6	6	6	6	6	3	6	15	40
									100

Залік – 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1– 49	незадовільно	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Кліпкова Г. О. Дистанційний курс “Теорія міжнародних відносин”. URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3875>
2. Бебик В. М. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика : навч. посіб. / В. М. Бебик, С. О. Шергін, Л. О. Дегтерьова. – К., 2006. – 208 с.
3. Богатуров А. Д., Аверков В. В. – История международных отношений. 1945-2017: учебное пособие для студентов и вузов – Издательство «Аспект Пресс» - 2017 – ISBN: 978-5-7567-0916-2 – Текст электронный // ЭБС Лань – URL: <https://e.lanbook.com/book/97240>.
4. Введение в теорию международных отношений: Учебное пособие / Отв. ред. А. С. Маныкин. М., - 2001.
5. Под ред. Власова Н.А. История международных отношений. Учебник и практикум для вузов - М.: Издательство Юрайт, 2019 – 316 - Высшее образование -978-5-534-00862-3: - Текст электронный // ЭБС Юрайт - <https://biblio-online.ru/book/istoriya-mezhdunarodnyh-otnosheniy-433209>.
6. Каламкарян Р. А. Международное право как регулятор современных международно-правовых отношений / Р. А. Каламкарян, Ю. И. Мигачев // Государство и право. – 2013. – № 11. – С. 46–59.
7. Коппель О. А. Новий міжнародний порядок: структурні характеристики та особливості формування / О. А. Коппель, З. Кісільова // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2009. – Вип. 87, ч. 2. – С. 11–17.
8. Ланцов С. А. Введение в специальность «Политология»: Конспект лекции. СПб., 2000.
9. Лебедева М. М. Мировая политика: Учебник для вузов. М., 2003. Международные отношения как объект изучения. М., 1993.
10. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навчальний посібник / за ред. М.З. Мальського, Ю.М. Мороза. — К.: Знання, 2010. — 463 с.
11. Мальський М. З., Мацях М. М. Теорія міжнародних відносин: Підручник / М.З. Мальський, М.М. Мацях. — К.: Знання, 2007. — 461 с.
12. Основи теорії міжнародних відносин: навч. посібник / Я. Б. Турчин, Л. О. Дорош, М. В. Здоровега, О. Я. Івасечко, У. В. Ільницька, О. В. Кукарцев, Ю. Р. Лемко, Ю. Я. Тишкун. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, - 2015. –244 с.

13. Політологія: Навч. посіб. для студентів, викладачів ВНЗ / За ред. М.П. Гетьманчука. — К., - 2010. — 415 с.
14. Фукуяма, Ф. Конец истории и последний человек / Ф. Фукуяма. - М.: Издательство "АСТ", 2017. - 576 с.
15. Хантингтон, С. Столкновение цивилизаций и преобразование мирового порядка // Новая постиндустриальная волна на Западе: антология. — М., 1999. — 537 с.
16. Цыганков П.А. Теория международных отношений : хрестоматия / под ред. П. А. Цыганкова. — М. : Наука, 2002. — 546 с.
17. Шпакович О. Місце міжнародних організацій у сучасній системі міжнародних відносин / О. Шпакович // Право України. — 2010. — № 12. — С. 186–192.
18. Wallerstein, I. Does India Exist?, pp. 310-14 in The Essential Wallerstein. New York: New York Press.

Допоміжна література

1. Богатуров А.Д. Очерки теории и политического анализа международных отношений / А.Д. Богатуров, Н.А. Косолапов, М.А. Хрусталева. — М.: Научно-образовательный форум по международным отношениям, 2002. — 384 с.
2. Быков О.Н. Международные отношения: Трансформация глобальной структуры / О. Н. Быков. — М.: Наука, 2003. — 573 с.
3. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире / И. Валлерстайн [пер. с англ. П. М. Кудюкина]; [Под общ. ред. к. п. н. Б. Ю. Кагарлицкий] — СПб.: Издательство “Университетская книга”, 2001. — 416 с.
4. Валлерстайн И. Миросистемный анализ: Введение / И. Валлерстайн; [пер. с англ. Н. Тюкиной]. М.: Издательский дом “Территория будущего”, 2006. (Серия “Университетская библиотека Олександра Погорельского”) — 248 с.
5. Гантінгтон, С. П. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку : Пер. з англ. / С. П. Гантінгтон. - Львів : Кальварія, 2006. - 472 с.
6. Глобалистика: Международный междисциплинарный энциклопедический словарь / Под. ред.: И.И. Мазура, А.Н. Чумакова. — СПб: ИЦ "ЕЛИМА": ИД "Питер", 2006. — 1160 с.

7. Дерлугьян Г. Как устроен этот мир. наброски на макросоциологические темы / Г. Дерлугьян — М.: Издательство Института Гайдара, 2013. - 384 с.
8. Зовнішня політика у постбіполярному світі (аналіз. проблеми. прогнози): Монографія / Наукова редакція д.і.н., проф. С.С.Трояна. — К.: 2014. — 189 с.
9. Зовнішня політика України – 2014: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / За ред. Г. М. Перепелиці, О. В. Потехіна. — К. : ВД «Стилос», 2015. — 326 с.
10. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти: навчальний посібник/ М.Г. Капітоненко. — К.: Либідь, - 2009. — 352 с.
11. Киссинджер Г. Дипломатія / Пер. с англ. — М.: Ладомир, 1997. — 848 с.
12. Козинець І. П. Постійна структурована співпраця з питань безпеки та оборони ЄС: перспективи для України / І. П. Козинець, В. С. Клименко // Воєнно-історичний вісник. — 2017. — № 4 (26). — С. 138–143.
13. Кутуєв П.В. Концепції розвитку та модернізації в соціологічному дискурсі: еволюція дослідницьких програм. — К.: «Сталь», 2005. — 500 с.
14. Лісабонський договір: роз'яснення // Представництво Європейського Союзу в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://eu.prostir.ua/library/238201.html>
15. Макиавеллі Н. Государь / Н. Макиавеллі. — М.: Планета, 1990. — 80 с.
16. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець та ін.]. — К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. — 240 с.
17. Панарин А. С. Стратегическая нестабильность в XXI веке. — М.: Эксмо; Алгоритм, 2004. — 636 с.
18. Перепелиця Г.М. Асиметрія міжнародних відносин / Г. М. Перепелиця, О. В. Заремба, Пол Д'аньєрі [та ін]; за ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. — К. : Видавничий дім «Стилос», 2005. — 555 с.
19. Північноатлантичний альянс: історія, функції, структура та відносини з Україною / кол. авт. ; за ред. Дзвінчука О. І. — Івано-Франківськ : НВ, 2013. — 592 с.
20. Політична географія і геополітика: Навч. посіб. / За ред. Б. П. Яценка. — К.: Либідь, 2007. — 256 с.
21. Статут ООН [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf
22. Толстов С. Міжнародна система початку XXI століття/С. Толстов//UA Foreign affairs – 2013 - No9. — С. 8-11.

23. Українська дипломатична енциклопедія: У. 2х т. / Редкол.: Л.В. Губерський (голова) та ін. – К.: Знання України, 2004. – Т.1. – 760 с.
24. Українська дипломатична енциклопедія: У. 2х т. / Редкол.: Л.В. Губерський (голова) та ін. – К.: Знання України, 2004. – Т.2. – 812 с.
25. Фисун А.А. Мир-системный анализ как теория геоисторических изменений / А.А. Фисун // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна «Світ-системна теорія і сучасні глобальні трансформації (філософія, політологія, соціологія)». – 2000. – No 487. – С. 34–51.
26. Chase-Dunn C. Introduction to the Journal of World Systems Research. [Електронний документ] / C. Chase-Dunn // // Journal of World-Systems Research.- 1995. – vol. 1, number 1. – p. 1-3 – Режим доступу: <http://www.jwsr.org/wp-content/uploads/2013/05/Introduction-v1n1.pdf>
27. Rosenau J. N. Distant proximities. Dynamics beyond globalization. Princeton university press / J. N. Rosenau. – Princeton and Oxford, 2003. – 401 p.
28. Wallerstein I. Utopistics or historical choices of the twenty-first century / I. Wallerstein. - New York: The New Press, 1998. – 93 p.

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ (В ТОМУ ЧИСЛІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ЧЕРЕЗ ПАНДЕМІЮ)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom (проводяться всі заняття), (<https://zoom.us/j/5596415840?pwd=YW9EVm1BM3BxZ21zd0kxM21PdEhXQT09>, ідентифікатор конференції: 559 641 5840, код доступу: d2dQxq);

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться до 10% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Посилання на дистанційний курс у системі Moodle: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3875>